

(i) Printed Pages : 4

Roll No. ....

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

2	5	8	8	4
---	---	---	---	---

Exam. Code :

0	4	0	4
---	---	---	---

**Master of Arts (Sociology) 4th Semester
(2055)**

SOCIAL PROBLEMS (In all Mediums)

Paper : SOC-O-942

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— Attempt **FIVE** questions in all, including Question No. 1 which is compulsory and selecting **ONE** question from each Unit.

1. Answer all the following in about **30-35** words each :

- (1) Objective condition of Social Problem
- (2) Conflict Perspective on Social Problems
- (3) Homosexuality
- (4) Bribery
- (5) Harassment due to dowry
- (6) Drug abuse
- (7) Cyclical unemployment
- (8) Poverty Line
- (9) Child Abuse
- (10) Child Labour

10×2=20

UNIT-I

2. Discuss characteristics of social problem. When an issue becomes a Social Problem ? 15
3. Critically analyze Functionalist Perspective on Social Problems. 15

UNIT-II

4. Discuss various forms of corruption. Suggest some steps to check corruption in society. 15
5. Do you think dowry is decreasing in our society ? Discuss features of Dowry Prohibition Act. 15

UNIT-III

6. Define unemployment. What are the various steps taken by government in reducing unemployment in India ? 15
7. What are socio-economic and structural problems ? Write a note on substance abuse. 15

UNIT-IV

8. Discuss various problems faced by Divyangian (differently abled) in India. 15
9. What are the causes of child labour ? Write a note on child abuse. 15

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दें, जिसमें प्रश्न संख्या 1 शामिल है जो कि अनिवार्य है और प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न का चयन करें।

1. निम्नलिखित सभी के उत्तर लगभग 30-35 शब्दों में दें :

- (1) सामाजिक समस्या की वस्तुपरक स्थिति
- (2) सामाजिक समस्याओं पर संघर्ष का परिप्रेक्ष्य
- (3) समलैंगिकता
- (4) रिश्वतखोरी
- (5) दहेज के कारण उत्पीड़न
- (6) नशीली दवाओं का दुरुपयोग
- (7) चक्रीय बेरोजगारी
- (8) गरीबी रेखा
- (9) बाल शोषण
- (10) बाल श्रम

10×2=20

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸਾਮਾਜਿਕ ਸਮਸਥਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾओं पर चर्चा करें। कब कोई मुद्दा सामाजिक समस्या बन जाता है ? 15
3. सामाजिक समस्याओं पर कार्यात्मक दृष्टिकोण का आलोचनात्मक विश्लेषण करें। 15

ਯੂਨਿਟ-II

4. भ्रष्टाचार के विभिन्न स्वरूपों पर चर्चा करें। समाज में भ्रष्टाचार को रोकने के लिए कुछ कदम सुझाएँ। 15
5. क्या आपको लगता है कि हमारे समाज में दहेज प्रथा कम हो रही है ? दहेज निषेध अधिनियम की विशेषताओं पर चर्चा करें। 15

ਯੂਨਿਟ-III

6. बेरोजगारी को परिभाषित करें। भारत में बेरोजगारी कम करने के लिए सरकार द्वारा उठाए गए विभिन्न कदम क्या हैं ? 15
7. सामाजिक-आर्थिक और संरचनात्मक समस्याएँ क्या हैं ? मादक द्रव्यों के सेवन पर एक नोट लिखें। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. भारत में दिव्यांगों द्वारा सामना की जाने वाली विभिन्न समस्याओं पर चर्चा करें। 15
9. बाल श्रम के क्या कारण हैं ? बाल शोषण पर एक नोट लिखें। 15

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 30-35 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :
  - (1) ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਉਦੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ।
  - (2) ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ
  - (3) ਸਮਲਿੰਗਤਾ
  - (4) ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ
  - (5) ਦਾਜ ਕਾਰਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ

- (6) ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ
- (7) ਚੱਕਰੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ
- (8) ਗਰੀਬੀ ਰੋਕਾ
- (9) ਬਾਲ ਸ਼ੋਸ਼ਣ
- (10) ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ।

10×2=20

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਕਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 15
3. ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਜਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਦਮ ਸੁਝਾਓ। 15
5. ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਪ੍ਰਥਾ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ ? ਦਾਜ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਦਮ ਕੀ ਹਨ ? 15
7. ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਿਵਯਾਂਗ (ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ) ਦੁਆਰਾ ਦਰਪੇਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
9. ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ ? ਬਾਲ ਸ਼ੋਸ਼ਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 15